

۱) هریک از آرایه‌های «اسلوب معادله، حسامیزی، حس تعلیل و تضاد» در کدام مورد، دیده می‌شود؟
 (۱) در عالم پیر هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است
 (۲) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست
 (۳) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دلبد
 (۴) زمزمه‌ی لطیف و ملایم شما گمان مرا تأیید کرد. می‌بایست هر چه زودتر مخفیگاهی پیدا کنم.

۲) با توجه به عبارت «از ردّ صدای شما می‌بایست پیدایتان می‌کردم.»
 الف) نقش دستوری ضمیر پیوسته‌ی «تان»، متمم است یا مفعول؟
 ب) مرجع ضمیر «تان»، «شما» است یا «صدا»؟

۳) مفهوم کلی قسمت‌های مشخص شده را بنویسید.
 الف) زین پیش دلورا کسی چون تو شگفت / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت
 ب) گفت مستی زان سبب افتان و خیزان می‌روی / گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست

۴) با توجه به نوشته‌ی زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.
 «همراهی با شما را دوست‌تر داشتم. بیان‌که بدانید تعقیبتان کردم و نفهمیدم چه قدر از سنگرها فاصله گرفته‌ایم.»
 الف) زمان کدام فعل «ماضی نقلی» است؟
 ب) در واژه‌ی «تعقیبتان»، مرجع ضمیر پیوسته‌ی «تان» چیست؟

۵) در هر یک از موارد زیر، با توجه به بخش‌های مشخص شده، کدام آرایه‌ی ادبی دیده می‌شود؟
 الف) فراش باد صبا را گفته تا فریش زمرّ دین بگسترد و دابه‌ی ابر بهاری را گفته تا بنات نبات پیورود.
 ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتی که مردم صاحب‌قلم نداشت.
 ج) نهادند بر دشت هیزم دو کوه / جهانی نظاره شده هم‌گروه
 د) تا باز کند به روی عالم / دیباچه‌ی خاطرات شیرین

۶) در نوشته‌ی «فکر کردم اگر پیش‌تر بروم، به حتم گم می‌شوم. بر تلّ خاکی نشستم. حتّی اگر من صدایتان نمی‌کردم، متوجه حضور من نمی‌شدید.»
 الف) زمان کدام فعل «مضارع التزامی» است؟
 ب) در واژه‌ی «صدایتان»، نقش دستوری ضمیر پیوسته‌ی «تان» چیست؟

۷) حسامیزی به کار رفته در عبارت زیر را توضیح دهید.
 «مثل کلاس گرم و پرشور حرف می‌زدید و مثل کلاس طنز و شوخی از کلامتان نمی‌افتاد.»

۸) با توجه به ابیات زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.
 «کس چون تو طریق پاکبازی نگرفت / با زخم نشان سرفرازی نگرفت
 زین پیش دلورا، کسی چون تو شگفت / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت!»
 الف) مخاطب شاعر در این دو بیت کیست؟
 ب) مقصود از به بازی گرفتن حیثیت مرگ چیست؟

املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.
الف) می‌دانید که من بیش از همه (مُصر - مُسر) بودم در شنیدن حرف‌های شما.
ب) غرق غباریم و (قربت - غربت) با من بیا سمت باران

در شعر زیر، شاعر دلیل بیدار شدن هر ساله‌ی نوبهار را چه می‌داند؟
«هر سال چو نوبهار خرم / بیدار شود ز خواب نوشین
تا باز کند به روی عالم / دیباچه‌ی خاطرات شیرین
از لاله دهد به سبزه زیور / ای دوست مرا به خاطر آور»

نام پدیدآورنده‌ی هریک از آثار زیر را بنویسید.
الف) فی حقیقه العشق:
ب) سانتاماریا:

با توجه به نوشته‌ی زیر، درستی یا نادرستی موارد داده شده را تعیین کنید.
«عشق کردم از این‌که فهمیده‌اید، انهدام آن تیربار، کار من بوده است.»
الف) زمان هر دو فعل «فهمیده‌اید» و «بوده است»، ماضی نقلی است.
ب) در گروه اسمی «انهدام آن تیربار»، واژه‌ی «تیربار» هسته‌ی گروه اسمی است.

در گروه کلمه‌های زیر، سه مورد نادرستی املايي وجود دارد. درست هریک را بنویسید.
بائق و بلند - فخر و مباهات - بساط تحویه - روزه‌خوانی و نوحه‌سرایی - سورت سرمای دی - بی‌خردان سفله

برای واژه‌ی «حزین» یک مترادف و یک متضاد بنویسید.

با توجه به متن شعرخوانی به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.
الف) در بیت‌های ششم تا هشتم، شاعر به کدام ویژگی‌های شهید محسن حججی اشاره دارد؟
ب) برای پاسداشت ارزش‌های قیام عاشورا و راه شهدا چه باید کرد؟

برای خوانش مناسب شعر، بهتر است ترکیبی از کدام انواع لحن را به کار گیریم؟

سروده‌ی زیر با کدام قسمت از متن درس مناسبت دارد؟
هر سال چو نوبهار خرم / بیدار شود ز خواب نوشین
تا باز کند به روی عالم / دیباچه‌ی خاطرات شیرین
از لاله دهد به سبزه زیور / ای دوست، مرا به خاطر آور! (محمدتقی بهار)

سروده‌های زیر را از نظر محتوا بررسی کنید و درباره‌ی ارتباط هریک از آن‌ها با متن درس به اختصار توضیح دهید.
الف) کس چون تو طریق پاک‌بازی نگرفت / با زخم نشان سرفرازی نگرفت
زیر پیش دلورا، کسی چون تو شگفت / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت (سید حسن حسینی)
ب) برای وصف میدان‌های پُر مین / برای وصفِ خال و زلفِ چین چین
نه در شیراز و نه در شهر گنجه / «نظامی» می‌شوم در «قصر شیرین» (علی سهامی)

فضاسازی، در کدام قسمت از متن درس، نقش مؤثری در پیشبرد داستان داشته است؟

با توجه به متن درس:
الف) دو «کنایه» بیابید و مفهوم هریک را بنویسید.
ب) یک نمونه «حسامیزی» مشخص کنید.

۲۱ برای کاربرد هریک از ضمائر زیر، جمله‌ای مناسب از متن درس بیابید؛ سپس مرجع ضمیرها را مشخص کنید.

* ضمیر پیوسته (متصل):

* ضمیر گسسته (جدا):

۲۲ در بند پنجم، زمان فعل‌ها را مشخص کنید.

۲۳ شش واژه‌ی مهمّ املایی از متن درس انتخاب کنید و به کمک آن‌ها ترکیب‌های وصفی یا اضافی بسازید.

۲۴ با توجه به متن درس، معنای واژه‌های زیر را بنویسید.

* مَعْبَر (.....) * ذَلَّه شدن (.....)

۲۵ با توجه به رباعی زیر، منظور از «طریق پاکبازی» چیست؟

کس چون تو طریق پاکبازی نگرفت / با زخم نشان سرفرازی نگرفت
زین پیش دلورا، کسی چون تو شگفت / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت!

۲۶ مصراع دیگر هریک از بیت‌های زیر را بنویسید.

الف) شاهد نیاز نیست که در محضر آورند / .....

ب) ..... / بیداری ستاره، در چشم جویباران

ج) یک دم غریق بحر خدا شو گمان میر / .....

۲۷ معنی هریک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) مسلک مرغ گرفتار قفس هم چو من است.

ب) مَعْبَر تمام شد و وارد محوطه‌ی پیش روی دشمن شدیم.

ج) بر طیلسیان آبی مدیترانه دوخته شده است.

د) همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه‌ی شعر خود می‌گرداند.

۲۸ مصراع دوم بیت را بنویسید. «حُسن شهادت از همه حُسنی فراتر است / .....

- ۱) تضاد (ص ۵۳) (۲) اسلوب معادله (ص ۴۷) (۳) حسن تعلیل (ص ۳۴) (۴) حسّامیزی (ص ۹۰)
- ۲) الف) مفعول (ص ۹۲) ب) شما (ص ۹۲)
- ۳) الف) شکوه و اعتبار مرگ را از بین برده است. (ص ۹۵) ب) نابه سامانی جامعه و فساد آن (ص ۱۹)
- ۴) الف) گرفته‌ایم (ص ۹۰) ب) شما (ص ۹۰)
- ۵) الف) استعاره (اگر مجاز هم نوشته شود صحیح است) (ص ۱۲) ب) کنایه (ص ۲۷) ج) مجاز (۱۰۱) د) حسّامیزی (ص ۹۵)
- ۶) الف) بروم ب) مفعول (ص ۹۰)
- ۷) نویسنده دو حس شنوایی و لامسه را در جمله «گرم حرف می‌زدید» آمیخته است. (ص ۸۹)
- ۸) الف) جانبازان یا شهدای جنگ ب) بی‌اعتبار کردن مرگ (ص ۹۵)
- ۹) الف) مُصر (ص ۸۸) ب) غربت (ص ۸۴)
- ۱۰) برای یادآوری خاطرات شیرین مردم جهان (ص ۹۵)
- ۱۱) الف) شهاب‌الدین سهروردی (ص ۵۲) ب) مهدی شجاعی (ص ۹۳)
- ۱۲) الف) درست (ص ۹۲) ب) نادرست (ص ۹۲)
- ۱۳) باثق: باسق (ص ۱۲) - بساط تحویه: تهویه (ص ۸۰) - روزه‌خوانی و نوحه‌سرایی: روضه (ص ۹۷)
- ۱۴) مترادف: غم‌انگیز - متضاد: شاد (ص ۹۰)
- ۱۵) الف) سر بریده‌ی شهید / چشم به راه بودن / اسیر داعش شدن / فداکاری و دفاع از شرافت ب) یاد و خاطره‌ی شهدا را باید در دل‌ها و قلب‌ها زنده نگه داشت. زندگی کردن بر شیوه آنان و زنده نگهداشتن یاد و راهشان
- ۱۶) مدحی و توصیفی
- ۱۷) حالا دلخوشی‌ام به این است که هر روز صبح با این یک پا و دو عصا به این‌جا بیایم. گرد قاب عکستان را پاک کنم. سنگتان را بشویم، گلدانتان را آب بدهم و خاطراتم را با شما مرور بکنم. هر روز چیزهای بیش‌تری از آن شب عزیز یادم می‌آید. به همین زنده‌ام آقا!

الف) توصیف رزمندگانی است که بدون ادعا به جبهه‌های حق علیه باطل رفتند؛ از مرگ نهراسیدند، مشتاقانه به استقبال مرگ رفتند.

ب) شاعر با ابهامی لطیف خودش را برای همیشه برای جنگ با متجاوزان آماده می‌داند.

در بند: دلخوشی‌ام به این است که هر روز صبح با این یک پا و دو عصا به این‌جا بیایم. گرد قاب عکستان را پاک کنم. سنگتان را بشویم، گل‌دانتان را آب بدهم و خاطراتم را با شما مرور بکنم. هر روز چیزهای بیش‌تری از آن شب عزیز یادم می‌آید. به همین زنده‌ام آقا!

الف) بال درآوردم: کنایه از بسیار خوشحال شدم / سنگرها را آب برداشته بود: کنایه از سنگرها پر از آب شده بود.
ب) زمزمه‌ی لطیف: حس‌آمیزی (زمزمه را می‌شنویم و لطیفی را لمس می‌کنیم)

ضمیر پیوسته (متصل): وقتی حرف‌هایتان تمام شد (تان: مضاف‌الیه، مرجع، آقا معلم)
ضمیر گسسته (جدا): از شامه‌ی قوی شما تشخیص بوی حمله غریب نیست (شما: مضاف‌الیه، مرجع: رزمنده‌ی دانش‌آموز)

شد: ماضی مطلق / فرونشست: ماضی مطلق / آمدید: ماضی مطلق / شناخته باشید: ماضی التزامی / کرد: ماضی مطلق /
کنده شدم: ماضی مطلق / دویدم: ماضی مطلق / بگویم: ماضی التزامی / نبرده‌اید: ماضی التزامی

* مَعْبَر: محل عبور رزمندگان در میدان مین * ذَلَّه شدن: خسته شدن

عشق حقیقی، شهادت در راه حق، از جان گذشتگی و هر معادل مناسب دیگر، ص ۹۵

الف) در دادگاه عشق رگ گردنت گواه، ۰/۵، ص ۹۷
ب) ای مهربان تر از برگ در بوسه‌های باران، ۰/۵، ص ۵۷
ج) کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی، ۰/۵، ص ۲۳

(به معال‌های درست، نمره تعلق می‌گیرد)
الف) روش، طریق، ص ۲۶، ۰/۲۵
ب) محل عبور، گذرگاه، ص ۹۲، ۰/۲۵
ج) نوعی ردا، ص ۶۱، ۰/۲۵
د) کتاب، ص ۱۵۵، ۰/۲۵

ای محسن شهید من، ای حُسن بی‌گناه (۰/۵) (ص ۹۷)